10 ශ්‍රේණිය

බුද්ධ ධර්මය

04 පාඩම

සැකසුම හා ඉදිරිපත් කිරීම

ඒ. වී. චමින්ද විජේකුමාර ආරියදාස මයා

කෑ/ දෙහි/ සීපෝත් සේනානායක ක. වි.

අධීක්ෂණය

බී.ඒ.අයි.අයි.සංජු ලෝචන මයා

සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ (සිංහල හා ආගම)

දෙහිඕවිට අධ්‍යාපන කලාපය

chamindavijeekumara@gmail.com

දු.ක. අංකය :- 0718416477, 0702035765

05 පාඩම
විදසුන් වඩන්නෝ අති තතු දකින්නෝ

විදසුන් වඩන්නෝ ඇති තතු දකින්නෝ

විදර්ශනා යන්නෙහි අදහස

“විසේසේන පස්සතීති විපස්සනා”

(විශේෂ වශයෙන් බලයි, දකියි යනු විදර්ශනාවයි)

යථාර්ථය මනා නුවණින් විශේෂයෙන් දැකීමයි. එනම් ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දැකීමයි

විදර්ශනා භාවනා හඳුන්වන වෙනත් නම්

ත්‍රිලක්ෂණ භාවනාව :- ත්‍රිලක්ෂණය මෙනෙහි කිරීමට උගන්වන බැවින් මෙම නමින් හඳුන්වයි

ප්‍රඥා භාවනාව :- ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දකින නුවණ ලබාදෙන බැවින් මෙම නමින් හඳුන්වයි

සමථ භාවනාවෙන් යටපත් කරන කෙලෙස් මුලිනුපුටා දමන අතර නිවන් අවබෝධය සඳහා උපකාරීවේ.

ලෝකය හා ජීවිතය පිළිබඳ අපට ඇතිකරගත හැකි අවබෝධය ආකාර දෙකකි

1. සම්මුති සත්‍යාවබෝධය
2. පරමාර්ථ සත්‍යාවබෝධය

01 සම්මුති සත්‍යය

- සම්මුති සත්‍යය යනු ...

✓ සාමාන්‍ය ලෝක ව්‍යවහාරය යි. එය යථාර්ථය නොවේ.අපි බොහෝ විට එයින් නොමගට යන්නෙමු. මුලාවට පත්වන්නෙමු.

02 පරමාර්ථ සත්‍යය

- **පරමාර්ථ සත්‍යය යනු ...**

යම් වස්තුවක් පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ ආදී වශයෙන් බෙදා දැක්වීමෙන් පසු තවදුරටත් බෙදා දැක්විය නොහැකි තත්ත්වය අවබෝධය යි. එය යථාර්ථය යි.

විදර්ශනාව වැඩීමේ දී ස්කන්ධ ධර්මයන් අනුව ත්‍රිලක්ෂණය මෙනෙහි කළ යුතුය

- ස්කන්ධ යනු.

- සමූහය, රාශිය යන තේරුම් වේ.
- ලෝකය යනු ද සත්ත්වයා යනු ද ස්කන්ධ සමූහයක් පමණි.

බුදුරදුන් දේශනා කරඇති පරිදි ස්කන්ධ පහකි

රූප - i. රූප ස්කන්ධය - (ඇස, කන, නාසය, දිව, ශරීරය ආදී භෞතික සැකැස්ම)

නාම -
ii. වේදනා ස්කන්ධය - (වින්දනය, විඳීම)
iii. සඤ්ඤා ස්කන්ධය - (හැඳිනීම, සිත් තුළ උපදින සටහන්, නිමිති)
iv. සංඛාර ස්කන්ධය - (චේතනා, රැස් කිරීම්)
v. විඤ්ඤාණ ස්කන්ධය - (අරමුණු දැන ගැනීම)

විදර්ශනාවට අනුව හෙවත් ත්‍රිලක්ෂණයට අනුව ලෝකය දෙස බැලීමෙන්

- අනිත්‍ය වූ ස්කන්ධ ආදී ධර්ම අනිත්‍ය බව ද දුක් සහිත වූ එම ධර්ම දුක් සහිත බව ද, අනාත්ම වූ එම ධර්ම අනාත්ම බව ද අසුභ වූ එම ධර්ම අසුභ බව ද දැකිගත හැකිය.
- ලෝකයා විසින් සත්ත්වයා යනුවෙන් කියනු ලබන ස්කන්ධ ධර්මයන්ගේ සවභාවය අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණයට අනුව බැලීම තුළින් යථාර්ථය හෙවත් පරමාර්ථ සත්‍යාවබෝධය ලැබේ.

ස්කන්ධ ධර්මයන් ත්‍රිලක්ෂණයට අනුව මෙනෙහි කළ යුතු අයුරු

- රූපය අනිත්‍ය ය. නිත්‍ය, ස්ථිර සදාකාලික නොවන්නේය. නැසෙන සුලු ය.
- රූපය අනිත්‍ය වන බැවින් දුක් සහිතය, එහි සැපතක්, සුවයක් නැත.දුක ම උපදවන සුලුය.
- රූපය දුක් සහිත වන බැවින් අනාත්මය. මගේ ය, මම ය, මගේ ආත්මය යයි සැලකිය නොහැකිය. ආත්මය යනුවෙන් දෙයක් නැත.

විදර්ශණාවෙන් යුත් (ත්‍රිලක්ෂණයට අනුව බලන) පුද්ගලයෙකු තුළ දැකිය හැකි ලක්ෂණ

- චාම්, අවම බලාපොරොත්තු ඇති (අල්පේච්ඡ) ජීවිතයක් ගත කරයි.
- අසීමිත ආශාවන්ගෙන් (මහිච්ඡතාවයෙන්) තොරවෙයි.
- ලද පමණින් සතුටු වෙයි.
- පහසුවෙන් පෝෂණය කළ හැක්කෙකු වෙයි.
- බොහෝ වැඩ කටයුතු වලින් තොර වෙයි. විවේකී වෙයි.
- කවර සම්පතක වුව ද ගිජු වීමෙන් අරුතක් නැතැයි දකියි.
- අටලෝ දහමින් නොසැලෙයි.
- අන්තගාමී හෝ අන්තවාදී නොවේ.
- මානයෙන් තොරවෙයි.

තෙරුවන් සරණයි..!